

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

6 octombrie 2021 *

„Recurs – Drept instituțional – Statutul unic al deputatului european – Deputați europeni aleși în circumscripții italiene – Modificare a drepturilor de pensie – Act cauzator de prejudicii – Poziție provizorie – Efecte juridice autonome”

În cauza C-431/20 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 12 septembrie 2020,

Carlo Tognoli, cu domiciliul în Milano (Italia),

Emma Allione, cu domiciliul în Milano,

Luigi Alberto Colajanni, cu domiciliul în Palermo (Italia),

Claudio Martelli, cu domiciliul în Roma (Italia),

Luciana Sbarbati, cu domiciliul în Chiaravalle (Italia),

Carla Dimatore, în calitate de moștenitoare a lui Mario Rigo, cu domiciliul în Noale (Italia),

Roberto Speciale, cu domiciliul în Bogliasco (Italia),

Loris Torbesi, în calitate de moștenitor al lui Eugenio Melandri, cu domiciliul în Roma,

Luciano Pettinari, cu domiciliul în Roma,

Pietro Di Prima, cu domiciliul în Palermo,

Carla Barbarella, cu domiciliul în Magione (Italia),

Carlo Alberto Graziani, cu domiciliul în Fiesole (Italia),

Giorgio Rossetti, cu domiciliul în Trieste (Italia),

Giacomo Porrazzini, cu domiciliul în Terni (Italia),

Guido Podestà, cu domiciliul în Vila Real de Santo António (Portugalia),

* Limba de procedură: italiana.

Roberto Barzanti, cu domiciliul în Siena (Italia),

Rita Medici, cu domiciliul în Bologna (Italia),

reprezențați de M. Merola, avvocato,

Aldo Arroni, cu domiciliul în Milano,

Franco Malerba, cu domiciliul în Issy-les-Moulineaux (Franța),

Roberto Mezzaroma, cu domiciliul în Roma,

reprezențați de M. Merola și L. Florio, avvocati,

recurenți,

cealaltă parte din procedură fiind

Parlamentul European, reprezentat de S. Alves și S. Seyr, în calitate de agenți,

pârât în primă instanță,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul J.-C. Bonichot, președinte de cameră, domnul L. Bay Larsen (raportor),
doamna C. Toader și domnii M. Safjan și N. Jääskinen, judecători,

avocat general: domnul J. Richard de la Tour,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 15 iulie 2021,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prin recursul formulat, domnul Carlo Tognoli și ceilalți recurenți solicită anularea Ordonanței Tribunalului Uniunii Europene din 3 iulie 2020, Tognoli și alții/Parlamentul (T-395/19, T-396/19, T-405/19, T-408/19, T-419/19, T-423/19, T-424/19, T-428/19, T-433/19, T-437/19, T-443/19, T-455/19, T-458/19-T-462/19, T-464/19, T-469/19 și T-477/19, nepublicată, denumită în continuare „ordonanța atacată”, EU:T:2020:302), prin care acesta a respins ca vădit inadmisibile acțiunile lor având ca obiect anularea notelor din 11 aprilie 2019 întocmite de șeful unității „Remunerație și drepturi sociale ale deputaților” din cadrul Direcției Generale Finanțe a Parlamentului European și care privesc adaptarea cuantumului pensiilor de care beneficiază aceștia ca urmare a intrării în vigoare, la 1 ianuarie 2019, a Deciziei nr. 14/2018 a Ufficio di Presidenza della Camera dei deputati (Biroul Camerei Deputaților, Italia) (denumite în continuare „notele în litigiu”).

Istoricul litigiului

- 2 Recurenții sunt fie foști membri ai Parlamentului European, aleși în Italia, fie soți supraviețuitori ai unor foști membri ai acestei instituții. Fiecare dintre ei beneficiază, în acest temei, de o pensie pentru limită de vârstă sau de o pensie de urmaș.
- 3 La 12 iulie 2018, Biroul Camerei Deputaților a decis să recalculeze, conform principiului contributivității, cuantumul pensiilor foștilor membri ai acestei camere aferente anilor de mandat efectuați până la 31 decembrie 2011 (denumită în continuare „Decizia nr. 14/2018”).
- 4 Prin adăugarea unui comentariu pe cupoanele de pensie ale recurenților din luna ianuarie 2019, Parlamentul i-a informat cu privire la faptul că cuantumul pensiilor lor ar putea fi revizuit, în aplicarea Deciziei nr. 14/2018, și că acest nou calcul ar putea conduce eventual la o recuperare a sumelor plătite în mod nejustificat.
- 5 Printr-o notă nedată a șefului unității „Remunerație și drepturi sociale ale deputaților” din cadrul Direcției Generale Finanțe a Parlamentului, anexată la cupoanele de pensii ale recurenților din luna februarie 2019, Parlamentul i-a informat, mai întâi, că serviciul său juridic confirmase aplicabilitatea automată a Deciziei nr. 14/2018 situației lor. În continuare, această notă preciza că, de îndată ce Parlamentul va fi primit informațiile necesare din partea Camera dei deputati (Camera Deputaților, Italia), acesta va notifica recurenților noua stabilire a drepturilor lor de pensie și va proceda la recuperarea eventualei diferențe în următoarele 12 luni. În sfârșit, această notă informa recurenții că stabilirea definitivă a drepturilor lor de pensie va fi adoptată printr-un act formal împotriva căruia va fi posibil să se introducă o reclamație sau o acțiune în anulare în temeiul articolului 263 TFUE.
- 6 Ulterior, prin notele în litigiu, acest șef de unitate le-a comunicat recurenților că cuantumul pensiilor lor va fi adaptat până la concurența reducerii cuantumului pensiilor similare plătite în Italia foștilor deputați naționali în temeiul Deciziei nr. 14/2018. Respectiv note precizau de asemenea că cuantumul pensiilor recurenților va fi adaptat începând din luna aprilie 2019 în temeiul proiectelor de stabilire a noilor drepturi de pensie transmise în anexa la notele menționate. Pe de altă parte, aceleași note acordau recurenților un termen de 30 de zile, care curgea de la primirea acestora, pentru a-și prezenta observațiile. În lipsa depunerii unor astfel de observații în termenul stabilit, se va considera că notele în litigiu produc efecte definitive care vor implica printre altele restituirea sumelor primite în mod necuvenit pentru lunile ianuarie-martie 2019.
- 7 Prin e-mailuri trimise între 13 mai și 4 iunie 2019, recurenții au transmis observațiile lor serviciului competent al Parlamentului. Prin e-mailuri trimise între 22 mai și 24 iunie 2019, Parlamentul a confirmat primirea acestor observații și le-a indicat recurenților că li se va da un răspuns după examinarea argumentelor lor.
- 8 Ulterior introducerii acțiunii la Tribunal, prin scrisori din 20 iunie (cauza T-396/19), din 8 iulie (cauzele T-405/19, T-408/19, T-443/19 și T-464/19), din 15 iulie (cauzele T-419/19, T-433/19, T-455/19, T-458/19-T-462/19, T-469/19 și T-477/19) și din 23 iulie 2019 (cauzele T-395/19, T-423/19, T-424/19 și T-428/19), șeful unității „Remunerație și drepturi sociale ale deputaților” din cadrul Direcției Generale Finanțe a Parlamentului a indicat că observațiile transmise de recurenți nu conțineau elemente de natură să justifice o revizuire a poziției Parlamentului, astfel

cum a fost exprimată în notele în litigiu, și că, în consecință, drepturile de pensie, precum și planul de recuperare a plăților nedatorate, astfel cum au fost recalculate și comunicate în anexa la aceste note, au rămas definitive.

- 9 Din cauza specificității situației domnului Eugenio Melandri, care solicitase aplicarea unei derogări întemeiate pe nivelul veniturilor sale, Parlamentul nu se pronunțase definitiv cu privire la situația acestuia la data ordonanței atacate.

Acțiunile în fața Tribunalului și ordonanța atacată

- 10 Prin cererile introductive depuse la grefa Tribunalului între 28 iunie și 8 iulie 2019, recurenții au formulat acțiuni având ca obiect anularea notelor în litigiu.
- 11 La 16, 19 și 24 septembrie 2019, Parlamentul a invocat, prin înscrisuri separate, inadmisibilitatea acestor acțiuni.
- 12 Între 19 septembrie și 4 octombrie 2019, recurenții, cu excepția doamnei Emma Allione și a domnului Melandri, au depus memorii în adaptarea cererilor lor introductive.
- 13 La 15 ianuarie 2020, Tribunalul a decis să reunească examinarea acțiunilor în anulare introduse de fiecare dintre recurenți.
- 14 Prin ordonanța atacată, adoptată în temeiul articolului 126 din Regulamentul de procedură al Tribunalului, acesta a respins acțiunile introduse de recurenți ca vădit inadmisibile.
- 15 Tribunalul a apreciat mai întâi, la punctul 57 din ordonanța atacată, că notele în litigiu nu constituiau acte cauzatoare de prejudicii și, prin urmare, nu puteau face obiectul unei acțiuni în anulare în sensul articolului 263 TFUE. În consecință, la punctul 63 din ordonanța atacată, Tribunalul a respins ca vădit inadmisibil capătul de cerere al recurenților având ca obiect anularea respectivelor note.
- 16 Pentru a justifica această apreciere, în primul rând, Tribunalul a precizat, la punctele 51-53 din ordonanța atacată, că împrejurarea că noul mod de calcul al pensiilor era aplicabil din luna aprilie 2019 nu era suficientă pentru a stabili că Parlamentul adoptase o poziție definitivă cu privire la acest subiect. Pe de o parte, notele în litigiu erau prezentate în mod expres ca fiind proiecte. Pe de altă parte, ele precizau că nu vor rămâne definitive decât în lipsa unor observații formulate de destinatarii lor în termen de 30 de zile de la primirea lor. Or, recurenții prezentaseră astfel de observații în acest termen.
- 17 În al doilea rând, Tribunalul a considerat, la punctele 56 și 60 din ordonanța atacată, că scrisorile ulterioare ale Parlamentului, menționate la punctul 8 din prezenta hotărâre, constituiau luări de poziție definitive ale acestei instituții în privința recurenților și nu puteau fi analizate ca acte pur confirmative ale notelor în litigiu.
- 18 În al treilea rând, Tribunalul a statuat, la punctele 61 și 62 din ordonanța atacată, că împrejurarea că notele în litigiu nu precizau termenul în care Parlamentul va răspunde la observațiile recurenților era lipsită de relevanță, ca și criticile întemeiate pe nemotivare și pe încălcarea principiului proporționalității.

- 19 În continuare, la punctele 66 și 67 din ordonanța atacată, Tribunalul a respins capătul de cerere al recurenților având ca obiect anularea deciziilor cuprinse în scrisorile menționate la punctul 8 din prezenta hotărâre. În această privință, Tribunalul a considerat că memoriile în adaptare depuse de recurenți erau vădit inadmisibile pentru motivul că o parte nu poate adapta concluziile și motivele acțiunii sale inițiale decât atunci când aceasta din urmă este ea însăși admisibilă la data introducerii sale.
- 20 În sfârșit, la punctul 74 din ordonanța atacată, Tribunalul a respins capătul de cerere al recurenților având ca obiect obligarea Parlamentului la plata sumelor pe care le-a reținut în mod nejustificat, întrucât acest capăt de cerere era vădit inadmisibil.

Concluziile părților

- 21 Prin recursul formulat, recurenții solicită Curții:
- anularea ordonanței atacate;
 - trimiterea cauzei spre judecare la Tribunal, și
 - obligarea Parlamentului la plata cheltuielilor de judecată aferente recursului și soluționarea odată cu fondul a cererii privind cheltuielile de judecată aferente procedurii în fața Tribunalului.
- 22 Parlamentul solicită Curții:
- respingerea recursului, și
 - obligarea recurenților la plata cheltuielilor de judecată aferente recursului.

Cu privire la recurs

Argumentația părților

- 23 Recurenții invocă trei motive în susținerea recursului, întemeiate pe o eroare de drept săvârșită de Tribunal în ceea ce privește aprecierea caracterului atacabil al notelor în litigiu, pe o eroare în interpretarea articolului 86 din Regulamentul de procedură al Tribunalului, precum și pe încălcarea principiului contradictorialității și, respectiv, pe o eroare în interpretarea articolului 126 din acest regulament de procedură. Al doilea și al treilea motiv sunt prezentate cu titlu subsidiar.
- 24 Ținând seama de argumentația pe care o dezvoltă în susținerea motivelor lor, trebuie să se considere că recurenții solicită anularea ordonanței atacate în măsura în care, prin aceasta, Tribunalul a respins concluziile lor având ca obiect anularea notelor în litigiu, precum și a deciziilor cuprinse în scrisorile menționate la punctul 8 din prezenta hotărâre.
- 25 Prin intermediul primului motiv, recurenții susțin că notele în litigiu constituie acte atacabile.

- 26 Potrivit recurențelor, din jurisprudența Curții reiese că criteriul esențial pentru a determina dacă un act este atacabil îl constituie efectele sale juridice, iar nu caracterul său definitiv. Astfel, acte de natură provizorie ar fi fost considerate atacabile întrucât produceau asemenea efecte.
- 27 Recurenții susțin în această privință că notele în litigiu și-au produs efectele încă din luna aprilie 2019. În plus, aceste note ar aduce un prejudiciu foarte grav recurenților, care nu ar putea fi reparat integral *a posteriori*. Mai mult, natura provizorie a acestor note nu ar fi fundamentată pe un temei juridic identificat.
- 28 Recurenții susțin de asemenea, cu titlu suplimentar, că niciun element clar nu le permitea să concluzioneze că notele în litigiu vor fi urmate de decizii care nu vor fi pur confirmative. Potrivit recurenților, caracterul confirmativ al acestora reiese, de altfel, din răspunsurile Parlamentului la observațiile pe care le-au prezentat, întrucât Parlamentul s-a declarat incompetent să se pronunțe cu privire la argumentele prezentate în aceste observații.
- 29 Potrivit recurenților, este de asemenea illogic să se considere că natura notelor în litigiu poate varia după cum sunt sau nu sunt prezentate observații. Astfel, în primul caz, prezentarea unor observații ar avea ca unic efect modificarea datei la care actul rămâne definitiv, însă acest act ar rămâne neschimbat. În al doilea caz, actul în cauză ar deveni un act definitiv fără a fi necesar niciun element suplimentar.
- 30 Parlamentul susține că reducerea quantumului pensiilor recurenților avea un caracter provizoriu și că ea ar fi putut fi revizuită pe baza observațiilor prezentate de aceștia din urmă, fără ca lipsa unui temei juridic să prezinte vreo relevanță în această privință. Respectivul caracter provizoriu ar reieși în mod clar din modul de redactare a notelor în litigiu și din posibilitatea de care ar fi dispus recurenții să prezinte observații înainte ca aceste note să rămână definitive, posibilitate pe care recurenții chiar ar fi utilizat-o. Poziția definitivă a Parlamentului nu ar fi fost adoptată decât ulterior.
- 31 Recurenții ar face o lectură parțială a jurisprudenței Curții, din care ar rezulta că criteriul decisiv pentru a califica o decizie intermediară drept act atacabil ar fi faptul că acțiunea formulată împotriva deciziei finale nu este de natură să asigure o protecție jurisdicțională suficientă. Or, în speță, exercitarea unei căi de atac împotriva deciziei adoptate în final de Parlament ar fi fost de natură să garanteze o astfel de protecție.
- 32 Pe de altă parte, deciziile finale adoptate de Parlament nu ar fi pur confirmative, întrucât s-ar întemeia pe o analiză a argumentelor invocate de recurenți în observațiile lor. Lipsa indicării în notele în litigiu a unui termen de răspuns la observații ar fi, în acest context, irelevantă.

Aprecierea Curții

- 33 Astfel cum a arătat Tribunalul la punctul 49 din ordonanța atacată, reiese dintr-o jurisprudență constantă a Curții că sunt considerate „acte atacabile”, în sensul articolului 263 TFUE, orice dispoziții adoptate de instituții, indiferent de forma acestora, care urmăresc să producă efecte juridice obligatorii (Hotărârea din 20 februarie 2018, Belgia/Comisia, C-16/16 P, EU:C:2018:79, punctul 31, și Hotărârea din 9 iulie 2020, Republica Cehă/Comisia, C-575/18 P, EU:C:2020:530, punctul 46, precum și jurisprudența citată).

- 34 Pentru a determina dacă actul atacat produce astfel de efecte, este necesar să se examineze substanța acestui act și să se evalueze aceste efecte în lumina unor criterii obiective, cum este conținutul actului menționat, ținându-se seama, dacă este cazul, de contextul adoptării sale, precum și de competențele instituției care l-a emis (Hotărârea din 20 februarie 2018, Belgia/Comisia, C-16/16 P, EU:C:2018:79, punctul 32, și Hotărârea din 9 iulie 2020, Republica Cehă/Comisia, C-575/18 P, EU:C:2020:530, punctul 47, precum și jurisprudența citată).
- 35 Trebuie amintit de asemenea, astfel cum a subliniat în esență Tribunalul la punctul 50 din ordonanța atacată, că unele măsuri intermediare al căror obiectiv îl constituie pregătirea, în cadrul unei proceduri care cuprinde mai multe etape, a deciziei finale nu constituie, în principiu, acte care pot face obiectul unei acțiuni în anulare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 iunie 2021, Ungaria/Parlamentul, C-650/18, EU:C:2021:426, punctul 43 și jurisprudența citată).
- 36 Astfel de acte intermediare sunt, înainte de toate, acte care exprimă o opinie provizorie a instituției în cauză (Hotărârea din 3 iunie 2021, Ungaria/Parlamentul, C-650/18, EU:C:2021:426, punctul 44 și jurisprudența citată).
- 37 Or, Tribunalul a constatat, la punctele 51-55 din ordonanța atacată, că notele în litigiu nu stabileau poziția definitivă a Parlamentului, poziția adoptată în aceste note putând fi modificată pentru a ține seama de elementele cuprinse în observațiile recurenților.
- 38 În această privință, argumentul invocat de recurenți potrivit căruia notele în litigiu nu aveau caracter provizoriu pentru motivul că Parlamentul a considerat în final că nu era competent să se pronunțe cu privire la argumentele prezentate în aceste observații nu poate fi admis.
- 39 Pe de o parte, considerând că nu era de competența sa să se pronunțe cu privire la legalitatea Deciziei nr. 14/2018, Parlamentul s-a pronunțat cu privire la relevanța observațiilor prezentate de recurenți și, prin urmare, și-a reevaluat deciziile inițiale în lumina acestor observații.
- 40 Pe de altă parte, calificarea ca act pregătitor a notelor în litigiu nu poate depinde, în niciun caz, de motivarea deciziilor adoptate ulterior de Parlament.
- 41 Cu toate acestea, constatarea faptului că un act al unei instituții constituie o măsură intermediară care nu exprimă poziția finală a unei instituții nu poate fi suficientă pentru a stabili, în mod sistematic, că acest act nu constituie un „act atacabil” în sensul articolului 263 TFUE.
- 42 Reiese astfel din jurisprudența Curții că un act intermediar care produce efecte juridice autonome poate face obiectul unei acțiuni în anulare în măsura în care nelegalitatea acestui act nu poate fi remediată cu ocazia unei acțiuni îndreptate împotriva deciziei finale în cadrul elaborării căreia el constituie o etapă pregătitoare (Hotărârea din 3 iunie 2021, Ungaria/Parlamentul, C-650/18, EU:C:2021:426, punctul 46 și jurisprudența citată).
- 43 Prin urmare, atunci când contestarea legalității unui act intermediar în cadrul unei astfel de acțiuni nu este de natură să îi asigure reclamantului o protecție jurisdicțională efectivă împotriva efectelor actului respectiv, acest act trebuie să poată face obiectul unei acțiuni în anulare, în temeiul articolului 263 TFUE (a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 octombrie 2001, Italia/Comisia, C-400/99, EU:C:2001:528, punctul 63, Hotărârea din 13 octombrie 2011, Deutsche Post și Germania/Comisia, C-463/10 P și C-475/10 P, EU:C:2011:656, punctul 56, precum și Hotărârea din 3 iunie 2021, Ungaria/Parlamentul, C-650/18, EU:C:2021:426, punctul 48).

- 44 În speță, trebuie subliniat că, astfel cum a constatat Tribunalul la punctul 51 din ordonanța atacată și cum susțin recurenții în recursul lor, notele în litigiu determinau o reducere imediată a cuantumului pensiilor recurenților începând din luna aprilie 2019, aplicarea acestei reduceri nefiind suspendată până la finalizarea procedurii desfășurate de Parlament.
- 45 Rezultă că notele în litigiu produceau, ca atare, efecte juridice autonome asupra situației patrimoniale a recurenților.
- 46 Asemenea efecte nu pot fi asimilate efectelor procedurale ale unor acte care exprimă o poziție provizorie a Comisiei Europene sau efectelor unor astfel de acte care au fost recunoscute ca neaducând atingere intereselor persoanelor vizate, pe care Curtea nu le-a considerat susceptibile să conducă la admisibilitatea unei acțiuni în anulare introduse împotriva unor astfel de acte (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 noiembrie 1981, IBM/Comisia, 60/81, EU:C:1981:264, punctele 17 și 18).
- 47 Faptul, arătat de Tribunal la punctul 56 din ordonanța atacată, că din notele în litigiu reiese că Parlamentul nu ar fi procedat la recuperarea sumelor primite pentru lunile ianuarie-martie 2019 decât în lipsa unor observații depuse de recurenți în termen de 30 de zile de la primirea acestor note nu este de natură să repună în discuție caracterul imediat al efectelor juridice produse de notele menționate.
- 48 În plus, deși notele în litigiu prevedeau că Parlamentul trebuia să adopte o poziție finală după primirea observațiilor formulate de recurenți, este cert că, pentru adoptarea unei astfel de poziții, nu era prevăzut niciun termen.
- 49 Efectele juridice autonome ale notelor în litigiu puteau, în consecință, să dureze o perioadă care putea fi îndelungată și a cărei încheiere nu este *a priori* definită.
- 50 Reiese, de altfel, din ordonanța atacată și din informațiile furnizate de Parlament că, pentru unul dintre recurenți, luarea de poziție definitivă a acestei instituții nu a intervenit decât după opt luni de la primirea notei care îl privea.
- 51 În aceste condiții, întrucât reducerea durabilă a cuantumului unei pensii este de natură să aibă consecințe potențial ireversibile asupra situației persoanei în cauză, recurenții trebuiau să dispună de posibilitatea de a exercita o cale de atac efectivă împotriva notelor în litigiu și de a se opune astfel reducerii pensiei lor (a se vedea prin analogie Hotărârea din 30 iunie 1992, Italia/Comisia, C-47/91, EU:C:1992:284, punctul 28, și Hotărârea din 9 octombrie 2001, Italia/Comisia, C-400/99, EU:C:2001:528, punctul 63).
- 52 Rezultă că exercitarea unei acțiuni în anulare împotriva deciziilor finale pe care Parlamentul trebuia să le adopte după primirea observațiilor recurenților nu era de natură să le asigure o protecție jurisdicțională efectivă.
- 53 Nici posibilitatea de care ar dispune persoanele vizate, în lipsa unui răspuns al Parlamentului la observațiile pe care le-au prezentat, de a introduce o acțiune în constatarea abținerii de a acționa împotriva acestuia nu este de natură să le garanteze o protecție jurisdicțională efectivă.

- 54 Desigur, Parlamentul este obligat să răspundă la astfel de observații într-un termen rezonabil (a se vedea în acest sens Hotărârea din 28 februarie 2013, Reexaminare Arango Jaramillo și alții/BEL, C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, punctul 28), iar persoanele în cauză dispun, în consecință, de dreptul de a introduce o acțiune în constatarea abținerii de a acționa dacă această instituție nu se conformează respectivei obligații.
- 55 În plus, Curtea a statuat deja că posibilitatea de a introduce o astfel de acțiune în constatarea abținerii de a acționa putea fi suficientă pentru a exclude perpetuarea unei stări de inacțiune a Comisiei în urma adoptării unei măsuri intermediare de către această instituție (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 martie 1997, Guérin automobiles/Comisia, C-282/95 P, EU:C:1997:159, punctul 38).
- 56 Aceste considerații nu pot fi însă determinante în speță, din moment ce, pe de o parte, o acțiune în constatarea abținerii de a acționa introdusă împotriva Parlamentului nu este de natură să repună în discuție efectele juridice autonome ale notelor în litigiu și, pe de altă parte, termenele necesare pentru a permite examinarea unei astfel de acțiuni și, ulterior, dacă este cazul, a unei acțiuni în anulare ar fi excesive, într-un context în care aceste note determină imediat o reducere a cuantumului pensiilor plătite unor persoane fizice.
- 57 În lumina acestor elemente, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când a statuat, la punctul 57 din ordonanța atacată, că natura provizorie a notelor în litigiu permitea să se considere că ele nu constituiau acte cauzatoare de prejudicii și, prin urmare, că nu puteau face obiectul unei acțiuni în anulare în temeiul articolului 263 TFUE.
- 58 În consecință, este necesar să se admită primul motiv și să se anuleze ordonanța atacată în măsura în care prin aceasta s-a respins capătul de cerere al recurențelor având ca obiect anularea notelor în litigiu.
- 59 Rezultă de asemenea că ordonanța atacată trebuie anulată în măsura în care prin aceasta s-a respins capătul de cerere al recurențelor având ca obiect anularea deciziilor cuprinse în scrisorile menționate la punctul 8 din prezenta hotărâre, din moment ce respingerea respectivului capăt de cerere se întemeiază exclusiv pe inadmisibilitatea capătului de cerere al recurențelor având ca obiect anularea notelor în litigiu.
- 60 În aceste condiții, nu este necesar să se examineze al doilea și al treilea motiv, în măsura în care acestea nu sunt, în niciun caz, de natură să determine o anulare mai extinsă a ordonanței atacate.

Cu privire la acțiunile în fața Tribunalului

- 61 Conform articolului 61 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, în cazul în care anulează decizia Tribunalului, Curtea poate fie să soluționeze ea însăși în mod definitiv litigiul, atunci când acesta este în stare de judecată, fie să trimită cauza Tribunalului pentru a se pronunța asupra acesteia.
- 62 În primul rând, întrucât Parlamentul a susținut, prin intermediul excepțiilor de inadmisibilitate ridicate în fața Tribunalului, doar că acțiunile în anulare introduse de recurenți erau inadmisibile pentru motivul că notele în litigiu constituiau acte pregătitoare, este necesar, pentru motivele enunțate la punctele 41-57 din prezenta hotărâre, să se respingă aceste excepții de inadmisibilitate.

- 63 În al doilea rând, întrucât aprecierile Tribunalului au privit exclusiv admisibilitatea acțiunilor, iar acesta a respins acțiunile respective ca vădit inadmisibile fără deschiderea procedurii orale, Curtea nu dispune de elementele necesare pentru a soluționa în mod definitiv acțiunile respective.
- 64 În consecință, se impune trimiterea cauzelor spre rejudecare Tribunalului pentru ca acesta să se pronunțe cu privire la concluziile recurenților având ca obiect anularea notelor în litigiu și a deciziilor cuprinse în scrisorile menționate la punctul 8 din prezenta hotărâre.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 65 Întrucât cauzele sunt trimise spre rejudecare Tribunalului, se impune ca cererile privind cheltuielile de judecată să se soluționeze odată cu fondul.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară și hotărăște:

- 1) **Anulează Ordonanța Tribunalului Uniunii Europene din 3 iulie 2020, Tognoli și alții/Parlamentul (T-395/19, T-396/19, T-405/19, T-408/19, T-419/19, T-423/19, T-424/19, T-428/19, T-433/19, T-437/19, T-443/19, T-455/19, T-458/19-T-462/19, T-464/19, T-469/19 și T-477/19, nepublicată, EU:T:2020:302), în măsura în care a respins concluziile având ca obiect anularea notelor din 11 aprilie 2019 întocmite de șeful unității „Remunerație și drepturi sociale ale deputaților” din cadrul Direcției Generale Finanțe a Parlamentului European și care privesc adaptarea cuantumului pensiilor de care beneficiază aceștia ca urmare a intrării în vigoare, la 1 ianuarie 2019, a Deciziei nr. 14/2018 a Ufficio di Presidenza della Camera dei deputati (Biroul Camerei Deputaților, Italia) și a deciziilor Parlamentului European cuprinse în scrisorile din 20 iunie (cauza T-396/19), din 8 iulie (cauzele T-405/19, T-408/19, T-443/19 și T-464/19), din 15 iulie (cauzele T-419/19, T-433/19, T-455/19, T-458/19-T-462/19, T-469/19 și T-477/19) și din 23 iulie 2019 (cauzele T-395/19, T-423/19, T-424/19 și T-428/19).**
- 2) **Respinge excepțiile de inadmisibilitate ridicate de Parlamentul European în fața Tribunalului Uniunii Europene.**
- 3) **Trimite cauzele spre rejudecare Tribunalului Uniunii Europene pentru ca acesta să se pronunțe cu privire la concluziile prezentate de domnul Carlo Tognoli și alții având ca obiect anularea acestor note și a acestor decizii.**
- 4) **Cererile privind cheltuielile de judecată se soluționează odată cu fondul.**

Semnături